Nagyvárad 1911. XVII. évfolyam 237. szám. Vasárnap, október 15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ... 16 kor.
Negyedévre ... 4 «
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ... 20 kor
Negyedévre ... 5 «
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ... 24 kor.
Negyedévre ... 6 «

TISZÁNTÚL
POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apácza-utcza 3.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

Nye pozvolim.

Ha a politikus urak olyan nagyon szükségesnek tartják a békét és mégis olyan kevéssé képesek azt megcsinálni, akkor ennek igen egyszerü levonni a következtetését: álljon félre az, a ki nem tudja megoldani ezt az országra nézve olyan fontos kérdést s engedje át a helyét másnak, a ki képes az eredményes munkára.

Nem nehéz megtalálni, hol az akadály.

A kormány nem csinál életkérdést abból, hogy a katonai javaslatok minden igazitás nélkül menjenek keresztül. Van bizony azokban nemzeti szempontból sajtóhiba elég s ha az ellenzék makacságára hivatkozással sikerülne belőle egy két bosszantó hibát kijavitani, a kormányon nem mulnék. Hiszen magyar emberek, vagy mi a tatár. Örülniök kell, ha egy lépést tehetnek nemzeti szempontból előre.

Az ellenzék nagyobb része, a függetlenségi Kossuth-párt, a néppárt és a pártonkivüli 48-asok sem akarják a vértelen párbajt végkimerülésig folytatni. Elmultak azok az idők, (bölcsen belátják) a mikor még a magyar vezényszóról lehetett álmodozni s a magyar századnyelvről lehetett beszélni. Ma már elég volna a kilences bizottság programjának keresztülvitele; a többit majd meghozza az idő. De mikor még ez is olyan nehezen megy! Nagy segitség, ha a kormány hivatkozhatik az ellenzék harciasságára. Igy, innen támogatva, onnan szorongatva, talán lehet a kilences bizottság programjának azonnali megvalósitásáról, a katonai bünvádi eljárásban a magyar államiság hatékonyabb kidomborításáról, az altiszti kérdés szerencsésebb megoldásáról s esetleg a terhek némi könnyitéséről beszélni. Haladnánk nemzeti szempontból, erősödnék a véderővel nemzetközi helyzetünk, eredményre hivatkozhatnék a kormány felfelé, az ellenzék lefelé s a szerencsétlen katonai kérdést végre valahára pihenni téve, hozzáfoghatna a parlament a komoly munkához, ha —

Ha megint nem kiáltana közbe egy öblös hang: Nye pozvolim!

A néhai szép lengyel szabadság idejéből mesélnek egy lengyel nemesről. A lengyel alkotmány tudvalevőleg a legtökéletesebb obstrukció ideális, alapelvén épült fel. Ha egyetlen egy országgyülési tag azt mondta egy törvényjavaslatra, hogy nye pozvolim, hát akkor a többi követ a feje tetejére állhatott, még sem lett abból törvény. Nem kellett sem névszerinti szavazás, sem öt órás beszéd, mindent elértek két büvös szóval: nye pozvolim. Történt egyszer, hogy az egész lengyel országgyülés megegyezett valami javaslatra nézve, csak egy nemes ur nyakaskodott s mondott állandóan nye pozvolimot. Végre titokban összebeszéltek s olyan időben gyültek egybe, a miről az ellenzékeskedő urat nem értesitették. Valahogyan az utolsó percben mégis megsejtette, mi készül és lóhalálában sietett az országházához. Elkésett, már minden ajtó zárva volt s a kik bent voltak, egy világért ki nem nyitották volna az ajtót a legerősebb dörömbölésre sem. A mi nyakas ellenzéki férfiunk azonban nem jött zavarba: felmászott a háztetőre, onnan a kéménybe ereszkedett, lejutott a kandallóba s éppen kidugta a fejét, hogy a végzetes két szót közbekiáltsa, mikor valaki észrevette, kirántotta a kardját, a kandallóból előbukkanó fejet levágta. Igy tudtak törvényt hozni Lengyelországban.

Nálunk is szépen haladnak a béke-

„TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

Vasárnapról-vasárnapra.

Egy fiu megölte az apját.

Előttem áll a kép sötét, borzalmas szineivel. Kilenc rongyos, éhező gyermek, arcukon a nyomor sáppadtsága ül, mélyen beesett szemük kiáltóan panaszkodik, hogy éheznek, fáznak. Es ott van az anya. Fáradt és fásult a munkától, az emberfeletti megerőltetéstől, csak gyermekei szeretete tartja benne az életet, az erőt. Annak a szegény asszonynak két ember helyett kellett keresni, dolgozni. Es nem csak a mindennapi száraz fekete kenyérért küzdött, hanem megkereste az embernek, a férjnek, az apának a mindennapi — pálinkát is. Ez az ember nem dolgozott, de amit az asszonya keresett, amit gyermekei számára véres verejtékkel kiizzadt, azt elvette tőle, erőszakkal kicsikarta a kezéből. Es nemsokára ott fetrengett a szobában, amelynek dohos, egészségtelen levegőjébe a szesznek irtózaga vegyült. A gyermekek habár félénken bujnak egy sarokba, sirnak, éheznek. Az anya szegény, mit tegyen? O is csak sir és elpanaszolja nagy nagy szerencsétlen nyomorát a résztvevő szomszédoknak.

Es ekkor előáll az apa fia, a legnagyobb. Edes anyja könnyein keresztül még irtózatosabb szinben tünik fel előtte az ő szerencsétlenségük, nem látja már az apában az apát, nem érzi a vér parancsát, csak a család megrontóját, az ő véreikből élősködő embert látja maga előtt, aki most is ott fekszik mámorosan, részegen.

A következő pillanatban hatalmas dördülés hallatszik és az apa már fel sem ébredt ezen a földön, nem látta többé azt a nyomort, amelynek ő volt az előidézője, egyetlen okozója. A fiu kezében még ott füstölög a revolver, elszántan mondja a körötte levőknek:

— Megöltem az apámat! Fogjanak meg.

Nem lehet leirni a gondolatokat, kifejezni az érzelmeket, amiket ez a véres tragédia vált ki a lélekből az első pillanatban.

Itéletet sem akarunk mondani, az nagyon nehéz volna, nem is a feladatunk. De ennél az eseménynél meg kell állanunk egy percre, nem lehet, nem szabad keresztül siklani rajta, mint valami kiemelkedő napi szenzáción.

Annak az apagyilkos fiunak a véres tette a társadalomhoz kiált. Az a fiu megakarta szabaditani az anyját, a családjukat a szipolyozó, pusztitó nyomortól, amelynek első oka volt az alkohol. Igen, az alkohol, amely tönkre tette az apát, amely kiölte belőle a lelket, a szeretetet, mindent, ami emberi, elfelejttette vele azt, hogy ő apa és férj, akinek olyan kötelességei vannak a gyermekeivel, a családjával szemben, amiket elmulasztani nem lehet, nem szabad. Megbünhödött érte halálosan. A fiu tette bünös volt, helytelenül, rosszul tette, amit tett, de most az egyszer nehéz kötelesség e fiu birójául feliépni.

Mélyen a társadalomban fekszik a baj gyökere. Es mikor ide a mélyre akarunk hatolni, ismét, ki tudja hányadszor felmerül a pusztitó, mindent romboló alkohol problémája. Ez a bajok forrása, ez okoz annyi dolgot az ügyésznek, a birónak, ez feküdte bele magát annyira a néprétegekbe, hogy napról napra nehezebb lesz onnan kiirtani. Vajjon mikor fogja megoldani ezt a problémát a társadalom? La—Ly.

KAJÁRI ÖDÖN
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46.
HELYI ÉS VIDÉKI TELEFON 497.
Készit **villamos világitási és erőátviteli,** valamint **csengő és házi telefon** berendezéseket.
A legjobb minőségü **Dr. JUSTH-féle Wolframlámpák 2 K 30 f.-ért kaphatók.**

tárgyalások, épp ugy, mint haladnak két éve a tárgyalások a koalíciónak. Halad minden rendben, mig egyszer csak hol ebből, hol abból a kandallóból ki nem bukkan a makói pártvezér feje s közbe nem szól: nye pozvolim! Egyszer a nemzeti bank, máskor a Népszava vagy a nemzetiségek kéményén ereszkedik le, de mindig ott van és mindig ellent mond. Hol magyar vezényszó, hol önálló bank, hol Bokányi és Vlád Aurél kell neki; maga sem tudja, mi az elve, de bizonyosra vehető a bogara: nye pozvolim.

Közben pedig egyre nő az ország türelmetlensége, Azért emelkedik a parlament szükséglete a jövő évben százezer koronával, hogy a képviselő urak katalógus olvasásra jelentkezzenek vagy absentiát kapjanak? Ezt Bukovay Absentius is megteszi, még pedig olcsóbban s kárt sem okoz vele senkinek. Dolgozó ország dolgozó parlamentet, nem taposó malmot akar. Egyre hangosabban zudul fel a közvélemény a naplopás ellen s erkölcsi kényszert gyakorol az obstruálókra. Érzik ezt a legtöbben s hajlandók is engedni. Viszont azonban a közvélemény ellene van az erőszaknak s ez viszont nyomás abban az irányban, hogy a kormány igyekezzék lehetővé tenni az ellenzéknek a tisztességes visszavonulást. Ezt viszont a kormány érzi s itt a magyarázata Berzeviczy tapintatos és előzékeny tárgyalásainak az ellenzéki vezérekkel. De mit ér ez mind, ha van egy ember, aki azt mondja, nekem nem tapintat, hanem Juszt is az általános titkos kell minden borzas szociológusával és nemzetiségi izgatóival együtt, még pedig mindjárt!

Kétszeresen, százszorosan nehéz ilyen körülmények közt a békét létrehozni. A nye pozvolim-mal szemben minden okos ember, minden tapintat tehetetlen. Valamikor a lengyelek egy kardnyesszintéssel intézték el az ügyet. Ma persze erről szó nem lehet; még a házszabályokra sem lehet kardot fogni, annál kevésbbé zsebkendőt. De az igenis lehetséges, hogy az okos emberek értsék meg az ország szavát és értsék meg a békét — ha lehet, békességesen, ha kell, hát az értelmetlen nye pozvolim ellen háboruval is!

*

A képviselőház ülése. A parlamenti pártok vezérei elszéledtek a szélrózsa minden irányában és ma már a békéről alig beszél valaki. Lukács László Lovranába ment, gróf Andrássy Gyula Tőketerebesre, gróf Apponyi Albert Eberhardra, gróf Tisza István Gesztre, Justh Gyula Nagyszalontára, és csak az alvezérek maradtak itt, akik befejezettnek tekintenek minden békeakciót, jóllehet gróf Batthyány Tivadar és Holló Lajos még ma délelőtt is egy óra hosszat tárgyaltak Berzeviczy Albertnél.

A képviselőház mai ülésében csak névszerinti szavazások voltak. Kevesen jelentek meg ellenzékiek és munkapártiak egyaránt, s ismét az a nagy elernyedtség volt konstatálható, mely az utóbbi hetek parlamenti életét jellemzi.

—

Berzeviczy jelentése. Berzeviczy Albert ma jelentést ett Hédervárynak a tanácskozásokról. Eszerint az ellenzéki pártok álláspontja nem egyező. A Justh-párt a választói jogot helyezi első helyre, mig a Kossuth-párt a véderőjavaslatok módositását kivánja. Berzeviczy a jövő hét folyamán uj tárgyalásokat kezd s akkor tisztább képet fog nyerni a helyzetről. Az ujabb tárgyalásoktól több eredményt várnak.

Öngyilkos református lelkész.

—

A munka áldozata.

Mezőtelegd községének szomoru szenzációja van. A község református lelkésze *Falussy* Károly tegnap reggel agyon lőtte magát.

Az öngyilkosságról tudósitónk a következőket jelenti:

Hosszu évek sora óta működött Mezőtelegden, mint református lelkész *Falussy* Károly. A lelkész működésével az egész református egyház a legnagyobb mértékben meg volt elégedve. Hosszu lelkészi tényked se alatt az egész társadalom szeretetét és bizalmát megnyerte. Beválasztották a Mezőteledvidéki takarékpénztárba is, ahol mint pénztáros működött.

Sok oldalu elfoglaltsága tulságosan igénybevette az immár 62 évet betöltött lelkészt, akin nagyon meglátszott már, hogy nyugalmasabb helyre volna szüksége.

Egy hét óta Falussyn a levertség jelei mutatkoztak. Később mind jobban magába zárkózott lett a lelkész és még környezetével is alig érintkezett. Tegnap reggel megcsókolta gyermekeit, akik ezt is édes atyjuk utolsó napjaiban tanusitott viselkedésének tulajdonitották.

Ezután irodájába ment és ott megirta a vasárnapi predikációját. Fél nyolc óra lehett mikor a lelkész a kertbe ment és ott egy nagy diófa alatt lévő asztal mellett hozzá kezdett beszéde tanulásához. Nem sokáig tanulta a beszédet Falussy, mert kimenetele után pár percre hatalmas pisztolydurranás zavarta fel a ház lakóit.

A házbeliek riadtan futottak a kertbe, ahol a diófa alatt borzalmas látvány tárult eléjük. Ott feküdt szétroncsolt koponyával a

Eletmentő.

Irta Gábor Károly.

Hideg zimankós tél van. A metsző szél fütyörészve süvit az utszéli akácfák száraz, lombtalan ágai között s mintha az ég ellen akarna támadni, dühösen fölkavarja a havat a magasba. Majd szeszélyes kedvében őrületes forgásba kezd és magával ragadja a szálldogáló pelyheket. Olyan, mint valami óriási fehérre meszelt oszlop, melynek teteje a végtelen magasságban vész el; mignem egy szemközt jövő szél neki támad, pozdorjává töri és alkotó elemeit szerteszéjjel szórja a vastag hóréteggel boritott mezőkön.

Az országuton lovas toporzékol. Az almásszürke hatalmas tempóban igyekszik Szeged felé. A gyors iramtól kiizzadt teste erősen gőzöl. Nagyokat prüszköl s orrlikaiból valóságos párafelhőket fuj a ködös levegőbe. A gazda le lehajol és megveregeti a ló karcsu nyakát. A nemes állat ilyenkor, mintha érezné, hogy urának sürgős az utja, meggyorsitja a futását. Bartkó Gergely — mert hogy ő az, aki a lovon ül — a szemébe vágódó hó ellen védekezve, kalapját mélyen a szemére huzza, szürét összébb rántja a vállán és dünnyögve morog bele szuzmarás szakálába, hogy ennek a kutya időnek is ép' most kellett a nyakába szakadni.

A ló egyszerre megtorpan és ijedten ágaskodik föl. Az ut közepén emberalak hever. Csak gondolni lehet, hogy ember, mert a hó már egészen betakarta és csak a hosszas kidomborodó forma, az egyes testrészek még megkülönböztethető körvonalai sejtetik, hogy nem puszta hófuvás. Bartkó uram visszarántja a zablát s leugrik a lóról. Letérdel a földön heverő ember mellé és nagy sebesen lesöpri róla a havat. Egy sápadt arc tünik eléje. Az ajkat bozontos, őszes szakál övezi, melybe belekuszálódott a lekonyult bajusz. A homlokot eltakarja a csapzott haj, amelynek előreborzolt szálai ráragadnak a hunyott pillákra. Bartkó meglepődve nézi egy darabig, azután szánakozó hangon kiált föl:

— A pipás Tóni . . . a kubikos . . . Szegény! . . . talán már meg is vette az Isten hidege . . .

A kubikost becsületes nevén Horgos Antalnak hivták. A megszóló gunynév az örökösen orra alatt szortyogó pipájáról ragadt rá. Csutorája — mint rendesen — most is az agyara között éktelenkedett.

A gazda nem sokáig tétovázik. Lehajol hozzá és a melléhez tartja a fülét. Mintha valami dobogás télét hallana . . . Hirtelen fölgombolja a kubikos kabátját, mellényét, szétbuzmarkolva, erősen dörzsölni kezdi a szive táját. A mentő karja lassan-lassan belefárad a munkába s homlokára nehéz verejtékcsöppek ülnek ki. Végre a félig megfagyott ember kebléből hörgésszerü sóhajtás tör fel. A szemét felnyitja és üveges tekintetével Bartkóra mered. Ez látva munkája sikerét, ujult erővel folytatja tovább a dörzsölést. Hatalmas erővel gyömöszöli az eszméletlen mellét. A kubikos ismét lehunyja a szempilláját s lassu, egyenletes lélegzésbe kezd.

Bartkó erre a zsebébe nyul, előkeriti a butykossát és egy-két korty pálinka, amit pipás Tóni szájába önt, megteszi a hatást. A szem fölnyilik és halk, töredezett hang hallatszik.

— Ki az?

— Hát nem ösmer meg? — kérdi mosolyogva Bartkó.

— Maga az . . . gazduram . . . az Isten áldja meg mind a két kezével . . .

— Ep' jókor érkeztem, hogy visszaszólitsam kendet ebbe az árnyékvilágba . . . Tápászkodjék föl, mert megfagy egészen.

A kubikos Bartkó támogatásával nagy nehezen fölemelkedik, majd olyanfajta mozdulatokat tesz meggémberedett tagjaival, mintha le akarná rázni magáról a havat.

— Köszönöm, Bartkó uram . . . köszönöm . . . — szólt meghatottan. — Vissza fogom ezt még szolgálni . . . — és röstelkedve forditotta félre a fejét, hogy a minden áron szemébe akaratoskodó könyeket elrejtse.

— Ugyan hagyja . . . — szakitja meg Bartkó a hálálkodót — a helyembe minden

Valódi Perzsa és Szmirna-szőnyegek legolcsóbb árban kaphatók
Haas Fülöp és Fiai cég RIMANÓCZY-PALOTA.
Szőnyeg, függöny óriási választékban.

62 éves lelkész, aki még mindig görcsösen szorította kezében a gyilkos fegyvert.

Az eset hire pár perc alatt szét futott a községben és tömegestől tódultak az emberek a paplak elé, melyben keserves sirás és jajgatás közt futkostak a szerencsétlen lelkész hozzátartozói. Csakhamar megjelent a helyszinen dr. Grünbaum Lipót mezőtelegdi körorvos, aki azonban már csak a beállott halált konstatálhatta. Az ügyészség rendelete alapján megtartották a hatósági vizsgálatot, melynek során megállapitották elsősorban az öngyilkosság kétségtelen voltát.

Az öngyilkosságot Falussy egy 12 milliméteres forgó pisztollyal követte el. A lövés a szájba volt irányitva és a golyó szétroncsolta az egész koponyát. A halál azonnal bekövetkezett.

Megállapitották, hogy az elhunytat nagyfoku kimerültségéből keletkezett pillanatnyi elmebaja kergette halálba. A halálesetről a hálószobában betegen, tüdőgyulladásban fekvő Falussy Károlynét bár a legkiméletesebb módon értesitették, mégis oly erővel hatott az rá, hogy elájult.

A halál után azonnal rovancsolást tartottak ugy a református egyházi pénztárban, mint a takarékpénztárban is és mindkét helyen a legnagyobb rendben találtak mindent.

Az elhunyt nagyszámu családot hagyott hátra, közte hét gyermeket. Oda haza még két gyermek maradt. Falusy Károly temetése hétfőn délelőtt lesz.

Tegnap délután a Mezőtelegdi Takarékpénztár igazgatósága rendkivüli ülést tartott melyen elhatározták, hogy az elhunyt lelkészt a takarékpénztár költségén fogják eltemettetni. A temetési szertartást *Sulyok* István és *Toma* Gyula református lelkészek végzik.

Az olasz-török háboru.

A nagyhatalmak nem tesznek lépést a fegyverszünet érdekében.

Róma, október 14.

Tripoliszból táviratozzák: Caneva tábornok megizente Munir pasának, az elmenekült tripoliszi helyőrség parancsnokának, hogy azonnal tegye le a fegyvert, különben az olasz haderő ellene fog vonulni. Egy szó sem igaz abból, hogy az olasz csapatok véres vereséget szenvedtek egy felderitő uton és 1600 emberük sebesült meg, a halottak száma pedig szintén nagy volt.

A nagyhatalmak értesitették San Giuliano külügyminisztert, hogy nem hajlandók Rómában interveniálni. Az európai kabinetek azt tudatták a portával, hogy eszközöljön ki maga fegyverszünetet és lépjen közvetlen érintkezésbe az olasz kormánnyal, de igényeit szállitsa le, — mert Olaszország hallani sem akar a szultán szuverénitásáról Tripoliszban.

Konstantinápoly, okt. 14.

A porta az eredménytelen jegyzék után többé nem fog a nagyhatalmakhoz fordulni közvetitésért.

A török pártok a kormány ellen.

Köln, október 14.

Konstantinápolyból jelenti a Kölnische Zeitung tudósitója: A kulisszák mögött nagy események készülnek. A parlamenti pártok el vannak keseredve a kormány ellen és az ifjutörök komité irtó hadjáratot hirdet. Növeli a veszedelmet a tisztikar gyanus viselkedése és Mahmud Seffket pasa hadügyminiszter ismét haszigoru rendeletet bocsátott ki, hogy a katonatisztek óvakodjanak a politikától s ne tüntessenek a kormány ellen.

Olaszország és a hármasszövetség.

Berlin, okt. 14.

Egy előkelő lap azt az információt közli, hogy a hármas szövetség követelni fogja Olaszországnak a szövetségből való kilépését. Ezt a követelést azzal indokolják a hatalmak, hogy Olaszország a tripoliszi esetnél inkorrektül járt el.

Az árva sorsa.

Megbotránkoztató dologról ad hirt nagyszalontai tudósitónk, aki egy szerencsétlen kis gyermek kálváriájáról számol be. Az eset maga a gyermek egész életének szenvedéséről szól, mely a bölcső után pár hónappal már megkezdődött és ki tudja, mikor nyer befejezést. A kis gyermek jelenleg a hatóság védő szárnyai alatt van és ott várja meg sorsának további intézését.

A kis gyermeket ezelőtt két évvel még *Szabó* Ferencnek hivták. Születése alkalmával az édesanyját vesztette el. Pár évi nyomoruságos tengődés után elvesztette édesatyját is és igy teljesen elárvulva a jó emberek irgalmának köszönheti, hogy akkor éhen nem pusztult el Nagyszalonta valamelyik utca porában. A kis gyermeket atyja halála után megsajnálta *Klempai* Ferenc, szalontai gazdálkodó, aki annyira megszerette az apátlan anyátlan árvát, hogy házába fogadta, sőt örökbe is fogadta és igy lett Szabó Ferencből igazságügyminiszteri engedélylyel Klempai Ferenc.

Ugylátszott, hogy a kis gyermekre most már a sok szenvedés után jobb napok következnek. A kis fiut szerették Klempaiéknál. Azon-

---

becsületes ember megtette volna . . . Mondja, hova igyekszik?

— Be Szegedre.

— Én is oda . . . jó, hogy egymásra akadtunk . . . A feleségem . . . szegény . . . beteg lett . . . Orvos miatt igyekszem a városba . . . Mind a ketten felülhetünk a Csillagra. Én elől, kend mögöttem . . . — azzal már föl is pattan a lóra és vasmarkával, mint a gyereket, kapja föl maga mögé a kubikost.

— Hajrá Csillag! Menjünk, hogy időben otthon lehessünk.

— No, nem hittem volna, — szólalt meg pipás Tóni — hogy ma beérjek Szegedre . . . Ugy gondoltam, hogy majd csak elkászolódok Dobó Pistáék tanyájáig . . . Ott eltöltöm valahogy az éjszakát, oszt' reggel tovább indulok . . . Hát a kend asszonyának mi baja?

Bartkónak elkomorodik az ábrázata.

— Elővette a régi baja . . . vért köp megint . . . Nem tudom, mire hazaérek, nem-e a papot kellene magammal vinni . . . Kapaszkodjék jobban belém . . . megintem a Csillagot, had menjünk gyorsabban . . . Hajrá Csillag!

Elhallgatnak. Mintha a metsző hideg fagyasztotta volna a torkukra a szót. Bartkó hangja szakitja meg csak néha néha a csendet, ha erősebb ügetésre ösztökéli a lovát. Mindketten elméláznak. A paraszigazda gondolatai a felesége, a gyermekei körül szállingóznak. Hát a kubikos min töpreng? . . Örökösen vidám vonásain mintha valami méla fájdalom ütött volna tanyát. A szeme révedezve mered a tejfehér messzeségbe s önkéntelenül fölsóhajt:

— Hej! . . . de boldog ember kend, gazduram . . .

— Miért? . . . Hisz' annyi a bajom, a gondom, hogy azt se' tudom, melyiken segitsek először.

— Azért, ha hazamegy kend, a felesége, a gyerekei szeretettel várják . . . De engem? . . . Nincs senkim, nincs semmim . . . Ma itt, holnap amott hajtom álomra a fejem. Ki vagyok én? Senkinek semmije. Rám senki se' gondol. Nagy nehezen elkinlódok egyik napról a másikra . . . Nem hozott nekem a tegnap semmit . . . a holnap se' fog hozni. Öregségemre nyomorultan tengődöm . . . Ugyan ki is gondolna egy szegény kubikosra? Nálam talán már nincs is utolsóbb ember . . . Hej! . . . minek is mentette meg az életemet? . . .

A kétségbeesett hangokra, mintegy feleletül, a hátuk mögött kisérteties vonitás hangzott föl. Pipás Tóni ijedten karolta át Bartkó derekát. Csillag félelmében remegni kezdett s ijedten fölnyeritett. Majd hirtelen fölágaskodott, hatalmasat ugrott és bőszülten vágtatni kezdett. Bartkó belekapaszkodott az állat sörényébe és elsápadva szólt hátra:

— Farkasok akadtak az utunkba . . .

Viharként száguldanak az országuton. A rohanó állat patái alatt csak ugy porzik a hó. Az utszéli fák szédületes gyorsasággal tünedeznek el mellettük. A nagy ködben sehol nem látni egy tanyát, hova bemenekülhetnének, mögöttük pedig folytonosan hallatszik a félelmetes ordítás.

Vagy tiz percig tart az őrületes hajsza. A ló a kettős teher alatt már nem sokáig birbatja. Erezhető is ez, mert a farkasok vonitása, mind közelebb-közelebb hallatszik. A kubikos rémülten tekint hátra. A fehér ködben négy-öt repülő, fekete pont látható, melyek folytonosan közeledtek az áldozataikhoz. Lassankint kibontakoznak, kialakulnak a tejszinü háttérből, amint habzó, csattogó szájjal, kimeredt, szikrázó szemmel követik a menekülőket.

— Le kell dobni minden fölösleges terhet — szólalt meg rekedten Bartkó.

Szürüket, kabátjukat lehányják magukról. Az ordasok dühösen, egymást harapdálva esnek neki minden egyes darabnak és összemarakodnak rajta. Ezzel Bartkóék egy kis egérutat nyertek. De hiába minden erőlködés, hiába minden igyekezet! . . . A ló egész testét kiverte a tajték, hatalmas ugrásai, vergődő rohanása a végét járja. Majd összeroskad a nehéz teher alatt. Bartkó kétségbeesetten hördül föl:

— Itt kell nyomorultan elpusztulnunk?! Szegény feleségem, szegény gyermekeim! . . .

A kubikosnak szivébe markol a fájdalmas hang. A jótevőjének most miatta kell elpusz-

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyváradi temetkezési vállalatával és márvány müvek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) **ÁTKÖLTÖZÖTT**.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását uj otthonában is kéri kiváló tisztelettel **Veiszlovits Lajos**

ban ez a szenvedésnélküli é'et egyszerre megváltozott, mert a jószivü Klempai Ferenc meghalt. A halál után Klempainé és a kis fiu eltüntek Nagyszalontáról, ahol ezentul hirüket se hallották.

Tegnapelőtt este piszkosan, porosan, kisirt szemekkel, összeverve egy kis sovány gyermek alak téntergett a szalontai alkonyatban. Mind gyérebben jártak az utcákon, mindenki pihenni tért már csak a kis gyermek maradt kint a szabad ég alatt dideregve az októberi hüvös estében.

A kis fiu végre, mikor látta, hogy vele senki sem akar törődni, elővette egyetlen fegyverét, a sirást. A nagy kövér könycseppek tiszta barázdákat szántottak a porlepte piszkos arcán, miközben fel-fel zokogott. Végre figyelmesek lettek a gyermek sirására és a kis nebulót felvitték a városházára, ahol a jegyző kihallgatta.

Klempai Ferenc keservesen panaszkodott, hogy ő *Nagyváradról* szökött meg, mert nem birta tovább türni azt a bánásmódot, amelyben részesitették.

Elmondta a kis gyermek, hogy Nagyváradon *Pál-utca 44.* szám alatt lakott özv. Klempai Ferencnénél, aki eleinte szerette is őt és jó sorsa is volt. Később Klempainé egy *Rajos* György nevü állásesinálóval költözött össze.

Ettől kezdve az ő élete rosszabb volt a kivert kutyáénál. Napirenden volt az, hogy őt megverte a brutalis ember. Most is azért szökött meg, mert nagyon megverte. Keservesen panaszolta, hogy mig ütötte Rajos, mindég hajtotta:

— Vagy megszöksz, vagy megdögleszl

A gyermek teste tele van ütések nyomaival, ami bizonyitja, hogy teljesen igazat mondott.

— Hát most mit akartál csinálni Nagyszalontán, fiam? Kérdezte a jegyző a kegyetlenül megvert kisfiut.

— Hazajöttem, hogy az édes apám sirjánál meghaljak. — Mondta a kisgyermek és kitört belőle az elfojtott zokogás.

A jegyző nyomban intézkedett, hogy a gyermek addig is, mig az árvaszék intézkedik a város gondozásában legyen. A történtekről pedig értesitették a vármegyei árvaszéket, mely soron kivül vizsgálatot rendelt el a gyermek védelme ügyében.

---

tulni, mert ha ő nincs itt, bizonyosan megmenekül. Ha elpusztul, mi lesz beteg feleségével, az apró gyermekeivel? . . . Miért is mentette meg, miért nem dobla le a lóról? . . . Ki tudá meg, ki kérné számon? Egy rongyos kubikost! . . .

Rémülten nézett hátra. Egy öreg ordas már a ló fara felé ugrált . . . Nehéz forróság lepte meg. A homlokára hideg verejték ült ki. Szinte érezte az undok állat forró leheletét, amint csattogó fogakkal neki-nekiugrott. Ránézve még jobb is, ha elpusztul, legalább nem kell tovább kinlódnia. De hogy Bartkó is elpusztuljon! . . . Még egyszer hátra nézett. Összeborzongott és alig hallható hangon szólalt meg:

— Ha megmenekül, gazduram, a csontjaimat szedesse össze . . . Ne heverjenek szerte az országuton . . . Áldja meg az Isten . . .

Azzal — még mielőtt Bartkó csak hátra is fordulhatott volna — elereszteite a parasztgazda derekát és lefordult a lóról . . . Csillag megkönnyebbült terhével, bőszült vágtatással ragadta tovább a gazdát s pár pillanat alatt eltünt a ködtengerben. Bartkó könyes szemmel nézett vissza, de már nem látott semmit . . . Csak valami fájdalmas haláltusát, sikoltás hasitott bele a fülébe, hogy azután a farkasok vonitásával együtt ez is elvesszen a távolban...

Finom női szabóság!

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy egy elsőrendü modern szabász vezetése alatt finom női szabóságot rendeztem be.

Tisztelettel

FLEGMAN

divatháza.

Bémer-tér. Alapittatott 1888.

Budapesti krónika.

Budapest, október 14.

Az ördög látott
Ily drágaságot!
Az ember szinte beleszédül
Es belekábul
Es végül —
Beleájul . . !
Hogy elsoroljam rendbe, szépen:
Drágább lett ujra a lakbérem.
Drágább a zsir, a cékla,
A zsemlye. cukrásztészta;
A kakaó,
A csokoládé,
A konyhasó,
A szafaládé.
Drágább a bab,
A burgonya,
A zab,
A tarhonya;
Drágább a kácsa,
Drágább a kappan,
Drágább a kása,
Drágább a szappan.
Drágább a jó hus,
Drágább a — lóhus.
Es, hej!
Drágább a tej —
Es haj!
Drágább a vaj . . .
Szóval, drágább itt napról-napra minden,
S ha nem szökünk meg hamarosan innen
Hát elfelejtünk — enni!
Mert maholnap oda jutunk,
Hogy drága pénzért sem tudunk:
Csak — lélegzetet venni . . !

—liga.

Czipő, kalap, harisnya és fehérnemü
legjobban és legolcsóbban
REICHARD áruháza
czégnél, Fő-utcza szerezhetők be.
Gymnasium, Reál és Polgári iskolai **diák sapkák.**
TORNA CZIPŐK.
115

UJDONSÁGOK.

* **A jegyzők országos mozgalma.** A jegyzők országos egyesülete felirattal járult a képviselőházhoz. A feliratot tegnap Biharmegye törvényhatóságának is megküldték, hasonló szellemü felirat készitése végett. A feliratban a jegyzők arra kérik a törvényhozást, hogy a községi törvényt novelláris uton rendezzék, továbbá, hogy a jegyző a községi önkormányzat és hatóság élére állittassék, a jegyzők és a segédjegyzők fizetése, valamint nyugdija törvényhozásilag rendeztessék.

* **Az adófelszólamlási bizottság tárgyalása.** A Biharmegye és Nagyvárad területén 1911—12. évre megalakult adófelszólamlási bizottság hétfőn reggel 8 órakor kezdi meg tárgyalásait a pénzügyigazgatóság tanácstermében. A bizottság először a tenkei adóhivatali kerület polgárának megfelebbezett adóját fogja megállapitani. A kerületi referens *Klitus* János pénzügyi titkár. A jegyzőkönyv vezetésével a pénzügyigazgatóság *Asmány* Bertalan joghallgatót bizta meg.

* **Kinevezés.** A kereskedelmi minisztérium ideiglenes vezetésével megbizott m. kir. pénzügyminiszter *Kakas* István posta- és távirda felügyelőt pénztárnokká és *Vittkó* Vilmos posta- és távirda főtisztet ellenőrré nevezte ki.

* **Eljegyzés.** *Kozma* Samu m. kir. posta- és táv. felügyelő leányát, *Irent*, eljegyezte dr. *Sukayda* György.

* **A villamosmü megadóztatása.** Az adókivető bizottság tegnap fejezte be müködését, mely alkalommal a várost, illetőleg a városi villamos müvet 11.200 korona adóval rótta meg. A meglepetésszerü megadóztatás ellen *Szücs* Géza városi főszámvevő beadványt intézett a városi tanácshoz, amelyben kifejti, hogy az adókivető bizottság határozatát meg kell felebbezni. A felebbezés alapjául az tekintendő, hogy a város nem haszonra dolgozik, hanem a közszükséglet kielégitésére. Megjegyzi a főszámvevő, hogy Győr városánál a város felebbezése alapján a miniszter olyan döntést hozott, hogy a motorikus, tehát iparfejlesztésre szolgáló áramhasználatot egyáltalán nem adóztatja meg. Az adó Nagyvárad áramszolgálatára is nagy befolyással lenne és igy mindent el kell kell követnie a városnak, hogy megmeneküljön a sulyos teher alól.

* **Kinevezés az ügyészségnél.** A nagyváradi kir. főügyész *Gara* Aron ügyészségi irnokot jelenlegi alkalmazása helyén irodatisztté nevezte ki.

20 százalékkal olcsóbb uri ruha beszerzési forrás.

Ha finom szövetből készült divatos és modern szabásu ruhát szeret viselni olcsón, sétáljon el

Darabont Gyula előnyösen ismert uri szabó divattermébe, Páris-u. 12. sz. alá, vagy hivja fel 980 sz. telefont,

mert azért van mellékutcában ez a különben teljesen modernül berendezett divatterem, hogy vevőit olcsón és jól szolgálhassa ki. **Dus raktárramba megérkeztek a legjobb gyártmányu angol, franczia, skót és hazai szövetek, double felöltő és divat melléanyagok** berendezkedésem olyan, hogy a legkenyesebb izlést is kielégithetem. Mühelyemet és mintáimat bárki vételkényszer nélkül megtekintheti. **Elsőrendü munkaerők.** Vidékre mintát küldök, esetleg egy jól álló viselt öltöny beküldése elég, erről ujjat készitek. **Hitelképes egyéneknek és tisztviselőknek részletre is.**

* **Áthelyezések és kinevezések a vármegyén.** *Miskolczy* Ferenc dr főispán tegnap a Beöthy Dávid halálával megüresedett élesdi szolgabirói állásra *Beliczay* Andor vaskóhi szolgabirót helyezte át. Beliczay Andor helyébe *Mezey* Gyula dr érmihályfalvai közigazgatási gyakornokot helyezte és végül Mezey helyére *Kovásznay* Marcell díjtalan közigazgatási gyakornokot nevezte ki.

* **A jegyzők panasza.** Az élesdi járásban legutóbb tartott tiszti értekezlet alkalmával a járás jegyzői kara panaszkodott amiatt, hogy a segédjegyzők dijazására igen kevés összeg van felvéve a községek költségvetésébe, minek folytán nem képesek munkaerőt kapni. Ha kapnak is segédjegyzőt, ez csak ugy lehetséges, ha a jegyző kosztot és lakást ad nekik és még fizetésüket is megtoldja a sajátjából A segédjegyző tartás ma igen nagy teher a jegyzőkre, akik az értekezlet utján arra kérték tegnap az alispánt, hogy hasson oda, miszerint a községek nagyobb javadalmazást biztositsanak a segédmunkaerők alkalmazására, mert a mai viszonyok nem engedik meg a jegyzőknek, hogy ráfizessenek hivatalukra.

* **Ülések a városházán.** Tegnap délelőtt 11 órakor hitelesitő közgyülés volt a városházán, ahol dacára a csütörtöki nagy vitának, egyetlen egy bizottsági tag sem jelent meg. A hitelesitő közgyülésen *Hlatky* Endre főispán elnökölt. Hétfőn délután 4 órakor a csatornázást ellenőrző bizottság fog ülésezni, melyen Bordé Ferenc szabadságon léte miatt *Rimler* Károly polgármester elnököl.

* **Halálozás.** Mint őszinte részvéttel értesülünk, *Sebő* Pál nyugalmazott káptalani ügyész életének 72 ik évében tegnap éjjel 1 órakor hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt — miután nyugalomba vonult — néhai Mezey Mihály királyi közjegyző mellett sokáig vezette a közjegyzői irodát, sőt az elhunyt közjegyző halála után annak önálló vezetésével is meg volt bizva. Az utóbbi időben sokat betegeskedett az öreg ur, mig tegnap éjjel a halál megváltotta szenvedéseitől. A család a következő gyászjelentést ad a ki:

Alulirottak fájdalomtól telt szivvel tudatják a jó apa, testvér, sógor és nagyapának, Szini Sebő Pál ny. l. sz. káptalani ügyésznek élete 72-ik évében, Nagyváradon, f. évi október hó 14-ik napjának éjjeli egy órájakor hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. hó 16-án d. e. fél 9 órakor fognak Pável-utca 26. sz. gyászházuál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a Szent László templomban megtartandó gyászszentmise bemutatása után az ujvárosi központi temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Kelt Nagyváradon, 1911. okt. 14-én. Áldás és béke poraira! Sebő Anna, Sebő Mihály dr. gyermekei. Dr. Sebő Mihályné szül. Vertán Mariska, menye. Sebő Zoltán, Sebő Emma, unokái. Fodor Mártonné sz. Sebő Mária, testvére. Mezey Vilma, sógornője. Mezey Gyula dr., sógora.

* **Pusztit a vörheny.** A béli járásban *Bélkaroly* községében ismét pusztit a vörheny. A járvány legutolsó állapotáról szerkesztett jelentés szerint szeptember 19 től október 4-ig 10 megbetegedettek közül 4 halállal végző dött.

* A **szüret.** Az igazi élet most a szőllőskertekben, a szőllős hegyeken van. Általában most folyik a szüretelés ugy a váradi hegyeken, mint kint a vármegyében. Az eddigi eredmények igen kedvezőek. Mindenütt meglepetést hozott a szőllő ugy minőségre, mint mennyiségre nézve. A váradi hegyen a must jó része már el is kelt, még pedig elég jó áron. A must hektoliterje 38—40 korona. A termés sokkal jobb a mult évinél. A megye területén szintén jól fizet a szőllő s különösen az érmelléki termésnek van jó ára. A végleges eredményt természetesen csak a teljes beszürése után lehet közölni, azonban már most megállapithatjuk, hogy a gazdák az idén nem fizettek rá a szőllőre.

* **Van-e Nagyváradon vizvezeték?** Érdekes levelező lapot hozott tegnap a posta a városi tanácshoz. A levelező lap szövege a következő:

Városi Gazgasági Hivatal. Alázattal kérem, méltóztassanak megirni, van-e Nagyváradon vizvezeték, mert szeretnék a városba betelepedni.

Tisztelettel
Darvas Vilmos
Budapest, Aradi-u. 11.

A kedélyes érdeklődő természetesen megkapta a felvilágositást és igy nyugodtan letelepedhetik Nagyváradon, csak rendes foglalkozása legyen.

* **Az alkoholizmus ellen.** A fiatalkoruak kassai felügyelő-hatósága október 11-én tartott ülésén egy 3000 koronás pályadijat tüzött ki annak a pályakérdésnek megoldására, hogy miképpen lehetne Magyarországon az alkoholizmus elleni harcot sikerrel megvivni? A pályázóknak külön konkrét javaslatot is kell készíteniök, a mely javaslat az alkoholizmus teljes megtörése végett közvetlenül e törvényhozásnak lesz bemutatandó. Lejárati idő 1912, május 30. A részletes feltételekről a hatóság kassai irodája ad felvilágositást.

* **A jómódu vámos.** Annak idején megirtuk, hogy a drágánfalvi vámszedő *Tóth* Lajos 200 korona segélyt kért a vármegyétől, mert a viz elöntötte a házát és nagy károkat szenvedett. A vármegye a kérelmet teljesitette is. A megye határozata ellen tegnap a körjegyző felebbezést jelentett be, amelyben elmondja, hogy Tóth Lajos nem érdemli meg a 200 koronát, mert a vámot elhagyagolja, a rossz ellenőrzési felügyelet miatt annyit szállit be a vámból, amennyit akar. De különben sincs rászorulva a vámos a segélyre, mert családja mindössze két tagból áll, akiket feltünő eleganciával képes járatni. Hogy igenis jó módja van a vámosnak, azt bizonyitja az is, hogy hetenként 8—10 vendéget képes fogadni lakásán. Különben a jómód mellett tanuskodik az is, hogy a vámos sertései messze vidéken hiresek. A vámos különben egyszer már szigoru dorgálásra is lett büntetve, tehát igy sem érdemli meg a segélyt. A jegyző felebbezésében kéri a minisztert, hogy semmisitse meg a megye határozatát.

* **Belezuhant a csatornába.** Az Általános Csatornázási Vállalat a Vitéz-utcán és a Rulikovszky uton összekötő csatornát készit. A vállalat munkásai már igen előre haladtak. A megásott csatorna mentén minden este lámpákat állitottak fel. Tegnap este a Vitéz-utca felőli részen elfelejtettek lámpát állitani, ez a gondatlanság volt az oka a belesetnek. Az eset különben igy történt. *Strasoner* Jenő 7-es huszár tegnap este 7 órakor a Vitéz-utcán a kaszárnyába igyekezett. A csatorna mellett haladva nyögést és jajgatást hallott. Az éjjeli őrrel leszálltak és egy öreg embert találtak ott véresen összezuzva. Rögtön értesitették a mentőket, akik a sulyosan sérült embert beszállitották a biharmegyei közkórházba. A rendőrség részéről Kemény alkapitány jelent meg a szinhelyén és megállapitotta, hogy a sérült *Moldován* László 65 éves récsi illetőségü napszámos. A rendőrség a nyomozást folyamatba tette, hogy a gondatlanságért kit terhel a felelősség.

* **Bérkocsi szemle.** A szokásos őszi bérkocsi ló és szerszám szemle ez év november hó 2—3 án lesz megtartva és pedig a jelzett napokon reggeli 8 órakor kezdődőleg a lóvásár-téren. Minthogy pedig egyes bérkocsi tulajdonosok még ma is rossz állapotban levő kocsikkal, kopott és megrongált szerszámokkal, sőt lecsigázott és fuvarozásra alkalmatlan lovakkal folytatják iparukat, különösen az éjjeli sorosságot, figyelmezteti a rendőrség az összes bérkocsi tulajdonosokat, hogy csakis kifogástalan karban levő járművekkal, lovakkal és szerszámokkal rendelkező bérkocsi tulajdonos nyerhet állomáshelyet. Akik a szemlén nem jelennek meg, sem a vasutnál, sem az állomáshelyükön sorosságot nem kapnak a tavaszi szemléig.

* **Halálos végü vadászat.** A baranyamegyei Magyarszék helységből jelentik nekünk: Bencze István és Gulyás János bányászok tegnap délelőtt a községi erdőbe vadászni mentek. Közben Bencze előreküldte a 18 éves Gulyást, hogy nagy körből hajtsa föl a vadat. Bencze egyszerre egy cserje mögött mozgásra lett figyelmes és abban a hiszemben, hogy vadra akadt, belelőtt a bokorba, de társát találta, aki néhány lépésnyire holtan esett össze. A vizsgálat még nem állapitotta meg, nem terheli-e Benczét bünös gondatlanság.

* **A jogi oktatás és vizsgák reformja.** Jelenleg ez a kultusztárca legégetőbb s leggyorsabb megoldást követelő problemája. Hogy a szükséges reformterv kivitele gyorsan történhessék, annak rendeleti uton való életbeléptetésére is megkapja a miniszter a felhatalmazást.

Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbitására vonatkozó törvényjavaslat már beterjesztetett a képviselőházba. Abból rövidesen törvény lesz, amely az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghoszszabbitja s a gyakorlat megkezdését a doktoratus megszerzésétől teszi függővé. A kinek tehát hátralékos jogi vizsgái (szigorlat, alap-államvizsga, ügyvédi) vannak, saját érdekükben siessenek, mert minden napnyi késedelem esetleg helyrehozhatatlan hibáknak, önvádnak lehet előidézője. Ne áltassa senki magát azzal, hogy a törvény méltányosságot fog gyakorolni, hanem mindazon jelöltek, akiknek jogi vizsgájuk (szigorlat, ügyvédi) van hátra, exisztenciájuk követelő parancsának tekintsék azt, hogy hátralevő vizsgáikat letegyék. Aki tehát csak teheti, fogjon a készüléshez, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradtságot és költséget megtakaritó gyors és biztos módját »A jogi vizsgák letétele« c. munkában (IV. kiadás, negyvenedik ezer) találja leirva. Dijmentesen küldi dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyai-utcza 3. 402

Jenny Jenő órás és ékszerész
Nagyvárad, Sz. János-u. 39 sz.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát zseb- és ingaórákban, valamint **legujabb kivitelü ékszertárgyait,** óra és ékszer javitásokat a legjutányosabb árban pontosan eszközlök s valamint **brilliáns köveket és tört aranyat napi árban** becserélek és megveszem. Óra javitásokért 1 évi kezességet vállalok. A helybeli és vidéki n. közönség szives pártfogását továbbra is kérem. Maradtam

tisztelettel
Jenny Jenő.

* **Porta ism Szőnyegház.** A virágvölgyi Szőnyegház minden tekintetben a nagyvárosi igényeknek megfelelő berendezéssel bír. Ez a gyönyörű üzlet a Szent László-utcában van. Ide kell menni, ha az ember szőnyeget, függönyt, asztalterítőt, vagy bármilyen szőnyegszerű dolgot akar vásárolni. Ez a ház a legolcsóbb és a legszebb. Ez a ház a legjobb. Ez a ház a legmegbízhatóbb. Ez a ház a legkitűnőbb. Ez a ház a legelőnyösebb. Ez a ház a legkedvezőbb. Ez a ház a legelőkelőbb. Ez a ház a legelőnyösebb. Ez a ház a legkedvezőbb. Ez a ház a legelőkelőbb.

Tatarozott állapotban a gyógyszertár helyiségeit a mostani tulajdonos, Fenyves József gyógyszerész vette át. Megtartotta azonban a berendezésben Fenyves József gyógyszerész gyógyszertárát és azóta is a legnagyobb pontossággal végzi a receptek elkészítését. — Kérjünk gyógyszereket a Templom-térre. A betegek gyógyulásáért felelősséget vállalunk.

* **Ki a Bihar Kávéház tulaj?** A Bihar Kávéház tulajdonosa az a nagyon szép arcképű, szőke hölgy, aki a kávé pultja mögött ül. Ő a tulajdonos. Ő a kávéház tulajdonosa. Ő a kávéház tulajdonosa. Ő a kávéház tulajdonosa

x **Házvezetőnői** állást keres középkoru r. kath. özvegy intelligens nő, aki a házvezetés külső és belső gazdálkodását teljesen érti, vidékre is elmegy. Cim a kiadóba.

Értesités.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy

Óváry Lajos kályhás üzletét

átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló jóságu modern és izléses kályhálnkkal,

pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tiszlelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbra is fentartai. A legdivatosabb és legegyszerü

cserépkályhàk

állandóan raktáron vannak.

Javitási munkák a legrövidebb idö alatt eszközöltetnek.

Nagybecsü megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utódai).

Csengeri-utca 27. szám.

SZINHÁZ.

Heti müsor:

Vasárnap délután: Dollár királynő este: Iglói diákok (premier.)
Hétfő: Iglói diákok.
Kedd: Iglói diákok.
Szerda: Iglói diákok.
Csütörtök délután első ifjusági előadás: II. Rákóczi Ferenc fogsága.
Csütörtök este: Az ezred apja.
Péntek: Cornevillei harangok.
Szombat: Az ezred apja.
Vasárnap délután: János vitéz, este: Az adjutáns.

—

A ma esti premier. Az idei szezon ezideig a pajkos párisi szellemesség jegyében indult. Az Artatlan Zsuzsi, Theodor és társa, A szent liget, valamennyien a francia esprit termékei. Most ezek után a magyar poézis egy szép érdekes alkotása kerül bemutatóra ma este a Szigligeti-szinházban: 'Az iglói diákok, Farkas Imre hangulatos, szép operettje, az utolsó évek operett-irodalmának egyik legkedveltebb alkotása. A diák élet romantikája mindig örök forrása volt a poézisnek s a szinpadról ezek a kedves diáktörténetek mindig frappáns hatásuak. Farkas Imre meleg és közvetlen poézise megtalálta a nemes hangot s a könynyed operett-levegőt. Régen került a nagyváradi közönség elé ilyen bájos operett, amely bár a tiszta poézis eszközeivel van felépitve, mégis mulatságos, érdekes, fordulatos és látványos operett. A főszerepeket Horváth Mici, Baktay József, Medgyaszay, Sik, Kabos és Leővy játszák.

Az első ifjusági előadás. Csütörtökön délután lesz az idei szezonban az első ifjusági előadás. A Szigligeti szinház müvészei pompás rendezésben és kiállitással mutatják be a tanuló ifjuságnak Szigligeti Ede hires drámáját: II. Rákóczi Ferenc fogságát.

Aranyosi Annuska. Különös érdekessége lesz csütörtökön este „Az ezred apja" előadásának az Aranyosi Annuska bemutatkozása. Ez a kiváló tehetségü fiatal énekesnő, aki a Király-szinházból indult pályájára, sokat igérő talentum s nagy várakozással nézhet a közönség nagyváradi fellépése elé.

Az adjutáns. Mához egy hétre hónapokra szóló szenzációja lesz a szinháznak. Olyan apparátussal nem készültek még operett-bemutatóra Nagyváradon, mint most az Adjutáns premieriére. Erdélyi Miklós most igazán a fővárosi szinházakkal mérkőzik s azt hisszük, kiállitás dolgában fölibe is kerül a pesti szinházaknak. Az igazgató Bécsben látta ezt a darabot s minden ambiciója az, hogy olyan előadásban és kiállitással juttassa a közönség elé is a látványos operettet, mint ahogy Bécsben látta. Hetek óta dolgoznak a szinházi mühelyekben, diszletek és ruhák készülnek. Várady Aladár a darab betanitásával már elkészült s oly összevágó, pompás, látványos és kacagtató operettje még kevés volt a Szigligeti-szinháznak, mint az Adjutáns lesz. Egy egész ulánus garnizon szerepel a darabban. Huszonnyolc ulánus tiszt festői uniformisban. De ez még csak a kisebbik fele a kiállitásnak. Szóval a jövő vasárnapra szinházi szenzáció készül.

Vas- és rézbutor gyári raktár!

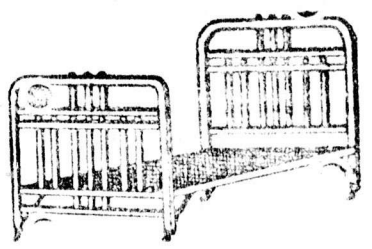

Szekrényágy 3 matraccal 20 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarniss 4 korona
Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

TANÜGY.

Tandijkárpótlás a berettyóujfalui zsidó iskolának. A vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap értesitette a vármegyét, hogy a berettyóujfalui izraelita hitközség iskolája részére 1980 koronát adományozott tandijkárpótlás cimén. Ily magas tandijkárpótlást még egyetlen egy biharmegyei iskola sem kapott.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványviz.

Üdit-gyógyit. Üdit-gyógyit.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, hugykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásunak bizonyult.

Orvosilag ajánlva. Főlerakat

JANKY ANTAL utóda

cégnél Nagyvárad. 203

IRODALOM.

Egy leányt . . .

Egy leányt hozott utamba a Végzet
Egy bájos angyalt, büvös csodalányt.
Egy leányt, ki elbüvölt, megigézett,
S szivembe lopott száz szines reményt.
Ugy leltem rá, jöttén egy nyári éjnek,
Mikor áhitjuk a sugárt, a fényt —
Egy leányt hozott utamba a Végzet,
Egy bájos angyalt, büvös csodalényt.

Ugy jött elém, mint akit sohse várnak,
Mint káprázatos égi tünemény.
Mögötte bánat, gyötrő éjji árnyak,
Előtte csupa sejtés, csupa fény . . .
Lelkem megcsapta melege a Nyárnak
Mint a vágyak, az álmok reggelén —
Ugy jött elém, mint akit sohse várnak,
Mint káprázatos égi tünemény.

Es azt hivém: felépithetem ujra
Az oltárt, mely szivemben összedőlt
S talán fátyolt terithetek a Multra,
Mely koldussá tett, ifjan összetört . . .
Remélni kezdtem, ah! remélni ujra
Feledve kint, álmodva száz gyönyört,
Mert azt hivém: felépithetem ujra
Az oltárt, mely szivemben összedőlt . . . !

Álom volt az egész . . ! Pár boldog óra,
S fehér galambom mind, mind messzeszállt . . .
Rámtört a rut Valóság és kilopta
Szivemből a legutolsó sugárt!
Lázár vagyok — mindenemből kifosztva —
Nem várok többé se Tavaszt, se Nyárt —
Álom volt az egész . . ! Pár boldog óra,
S fehér galombom mind, mind messzeszállt . . .

Siliga Ferenc.

—

A legjobb népies könyvek.

Hiába kérkednek politikai, társadalmi, meg tudományos mozgalmaink munkájuk erőteljességével, alaposságával, kulturális célzatával, ma Magyarország a nép legnagyobb hányadát, a katholikus mozgalmak és vállalkozások látják el szellemi táplálékkal. Még pedig olyannal, amelyik a tudomány terjesztése, a haladás szolgálata s az előitéletek eloszlatása tekintetében egy lépéssel sem marad más szellemi mozgalmak kiadványai mögött, anélkül azonban, hogy követné azokat a hazafiatlanságban, vagy vallástalanságban. Formában és tartalomban csak annyiban alkalmazkodnak e kiadványok a nép észjárásához, amennyire ez alkalmazkodás amaz észjárás megsemmisitésére, felemelésére okvetlenül szükséges; iróik nem ereszkednek le a néphez, hanem azt inkább magukhoz felemelni igyekeznek.

E törekvés testesül meg a *Szent István Társulatnak* most megjelent *pártoló tagsági* illetmény füzeteiben is. A naptár megint a régi, kipróbált ügyészségi szerkesztő, *Németh* Gyula plébános leleményességét dicséri, aki minden évben uj és érdekes közleményekkel, a magyar katholikus irodalom szinejavának munkáival szerez uj barátokat a *Szent István-Társulat naptárának*. Hazánk ösmeretét terjeszti *Oveges* Kálmán talpraesett földrajzi munkájának második fele, mely a Dunántul, Horvát-Szlavonországon, a magyar tengerparton a felföldjeinken vezeti végig olvasóit. Amily örömmel fogadták a társulat tagjai *A mi hazánk* I. füzetét, hihető, hogy éppen olyan őszinte lesz az öröm e má-

Reggelizés előtt félpohár
Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorbajosoknak, szèkszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserüviz

Az elrontott gyomort 2—3 óra alatt teljesen rendbehozza. Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyvárad és vidékén minden gyógyszertárban és jobb füszerüzletben.

sodik rész megjelenésén. Hasonló szivesen látott vendége volt éveken keresztül a társulat tagjainak a *Szentek élete*, melyből most az utolsó kötet is megjelent, hogy lelkesitsen, hithez-becsülethez való kitartásban buzditson s a jövendő nemzedékek elé követésre méltó példákat állitson. A jövő nemzedék erejét, erkölcsét gondozza a tagsági illetmény utolsó része, *Szuszai* Antal füzete is. Szuszai munkáit ismertetni szinte szószaporitásszámba megy. Mind az erkölcsös élet alakitását szolgálja; mind jobb nemzedéket akar nevelni, mint a minő a mai. Ez a füzet a néphez szól s azt hisszük, hogy ennél jobban kevés könyv vagy füzet érdemelte meg, hogy mindenütt ott árulják a ponyván, mindenütt olvassa s okuljon tanitásán a magyar.

E könyvek szétküldését — a tagjelentkezések sorrendjében — már a napokban megkezdi a Szent István-Társulat igazgatósága.

Akik még nem tagjai a Társulatnak, azok 2 koronát küldjenek be a Szent István-Társulathoz (Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28.) és megkapják a fent elősorolt négy könyvet.

—

Zászlónk. Az ifjuság legkedvesebb és legtartalmasabb lapjának, a »Zászlónk«-nak október 15-iki száma szines és niveaus cikkeket hoz. A gyönyörüen illusztrált számban a Liszt reminiszcenciák dominálnak. Lányi Viktor tollából közöl mélyen járó, gondolatokban gazdag cikket Liszt Ferenc születésének századik évfordulója alkalmából. Elvezetes és rendkivül érdekes közleményt ad Edisontól, aki nemrégiben Pesten járt. Hely jut az aktuális háborusdi-háborunak is egy szellemes cikk alakjában. Sulyok István irt novellát Az eperfák meséje cimmel. Közli Zsoldos László vonzóan megirt regény folytatását. A humoros cikkek közül megemlitjük Puskapor kegyencét s Halácsy Endre csikós avatását. Sok szép illusztráció tarkitja, szinezi az igazán legelsőrangu ifjusági lapot, mely megérdemli a legszélesebb támogatást. Előfizetési ára egész évre 2 korona, megrendelhető Budapest, VII., Damjanich-utca 50. sz. a.

«A Vasárnapi Ujság» október 15-iki száma a Műcsarnokban most kiállitott három elhunyt művész, *Pap* Henrik, *Mihalik* Dániel és *Bruck* Lajos festményeiből közöl szép mutatványokat. A többi képek bemutatják az aradi október 6-iki ünnepet, *Rákosi* Viktor hajdunánási jubileumát, a gróf Károlyi László birtokán rendezett paraszt-lóversenyt, *Lajta* Béla müépitész müveit, az Elba alatt épitett uj hamburgi alagutat, a tripoliszi harctér térképe, a Sándor utcai országházban berendezett pótimaházat stb. Szépirodalmi olvasmányok: *Juhász* Gyula és *Lányi* Sarolta versei, *Kaffka* Margit regénye, *Móricz* Pál novellája, *Atherton* angolból forditott regénye. Egyéb közlemények: *Alexander* Bernát szinházi cikke, tárcacikk a héről s a rendes heti rovatok. Irodalom és müvészet, sakkjáték stb. — «*Vasárnapi Ujság*» előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a «Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.)

Igazságszolgáltatás.

—

Mi van a panaszkönyvben?

A »Szarvasi Hirlap« mult évi augusztus 7-iki számában a »Panaszkönyv« cimü rovatban egy cikk jelent meg, amely *Haviár* Dániel ottani főgimnáziumi igazgató személyével foglalkozott.

A cikk megirására az adott indokot, hogy a ref. főgimnázium birtokain ennek a Haviár Dánielnek a cséplőgépével csépeltek a gabonát. Elpanaszolja a cikk, hogy micsoda óriási pénzpocséklás a gimnáziumtól, hogy az igazgató-elnök gépével csépeltet, mikor van Szarvason még egész csomó cséplőgép, amelyek gazdája sokkal olcsóbban bocsájtja a gépet a főgimnázium rendelkezésére.

A »Panaszkönyvben« foglaltakat Haviár Dániel sértőnek találta magára nézve és sajtópert indított a szerző dr Salacz Elemér ügyvédjelölt ellen. Ma volt a nagyváradi esküdtszéknél a tárgyalás ebben az ügyben.

A főmagánvádló Haviár Dániel Szarvas városának köztiszteletben álló polgára sajtó utján elkövetett rágalmazás és becsületsértés vétségében kérte bünösnek kimondani a cikkirót, azonban az esküdtek dr Salacz Elemért nem találták bünösnek és igy felmentették.

A sértett ügyvédje utján semmiségi panaszt jelentett be.

TÁVIRATOK.

—

Visszaélés Tisza István nevével.

Marosvásárhely, okt. 14.

(Saját tudósitónktól.) A tábla elnöke a napokban levelet kapott gróf Tisza Istvántól, aki arra kéri az elnököt, hogy az ügyvédi vizsgán dr Szanek Jenő jelöltet képesitsék. A képesitéssel a levél szerint nagy szolgálatot tesznek a grófnak. A levelet gyanusnak találta az elnök és telefonon kérdezték meg afelől gróf Tisza Istvánt, aki nagy megütközéssel vette tudomásul a dolgot, mert semmit sem tudott a levélről. A jelöltet a vizsgán elbuktatták. Az elbuktatás nagy feltünést keltett mindenfelé, mert megvannak győződve róla, hogy a levelet az elbuktatott jelölt valamelyik ellensége irta.

—

Regula tagad

Szeged, okt. 14.

(Saját tudósitónktól.) Regula ma, előbb tett vallomását visszavonta. Állitása szerint ő csak őrt állott, de a gyilkosságot két edelényi mesterlegény követte el.

—

Elgázolta a gyorsvonat.

Budapest, okt. 14.

Ma a Rákos felől robogó gyorsvonat elgázolta Stágel József vasuti mérnököt. A vonat a mérnök jobb lábát vágta le és a koponyát is összezuzta.

—

A német trónörökös Magyarországon.

Berlin, okt. 14.

A német trónörökös január havában Karapancsára érkezik és mint Frigyes főherceg vendég vesz részt a karapancsai és béllyei vadászatokon. A trónörökös egész kis kisérettel érkezik Magyarországra és nem érinti Budapestet.

—

Elitélt ügyvéd.

Gyula, okt. 14.

(Saját tud.) A törvényszék ma foglalkozott dr Fabak István ügyvéd ügyével. Az ügyvéd ugyanis 20.000 korona elsikkasztásával van vádolva. A törvényszék az ügyvédet másfél évi börtönre itélte.

—

Egy Dreadnought balesete.

London, okt. 14.

Csak a minap tért vissza az Orion uj Dreadnought siralmas állapotban. A lövészeti gyakorlatokon bebizonyosodott, hogy a tizennegyedfél hüvelykes óriási ágyuk csövei 80 lövés után használhatatlanek és a rázkódtatás megrepeszti az acélpáncélokat. Tegnap pedig az V. György számfeletti Dreadnoughtot érte baleset. Mikor befutott a portsmouthi kikötőbe, olyan szerencsétlenül fordult, hogy oldalával nekiütődött a kőpartnak és erősen megrongálódott.

—

Sziklaomlás a vasutra.

Kassa, okt. 14.

A kassa-oderbergi vasut 3. számu személyvonata tegnap Császó Marászló közt sziklaomlás következtében kisiklott. A vonatvezető és hat utas könnyebben megsérült. A pályát ma délutánra szabaddá teszik, ugy hogy a forgalom akadálytalanul lebonyolitható lesz. A vizsgálat megindult.

—

Forradalom Kinában.

London, okt. 14.

Hankauban megalakult a forradalmi kormány és kiáltványt bocsátott ki, a melyben igéri, hogy tiszteletben fogja tartani a külföldi szerződéseket és megóvja az idegen alattvalók érdekeit, a mennyiben a külföldi hatalmak nem támogatják a mandsu-dinasztiát.

A pekingi kormány a fővárostól délnyugat felé két hadosztályt von össze, a melyeket Hankauba küld. Ezek a csapatok teljesen a megbizhatatlanok. A forradalmat Sun-Jut-Sen egykori tábornok vezeti.

NYILTTÉR.

—

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és diszüvegezési müintézete.
Üvegcsiszoló és tükör árugyár.
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szives figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok diszüvegezések készitésére, művészies és egyszerübb kivitelben ólom keretbe foglalva.

CZÉGÜNK TÖBSZÖRÖSEN KITUNTETVE.

Telefon 1164.

PÉNZ

Olcsó

tőketörlesztéses kölcsönöket

10—75 évre folyósit, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, converiál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való adás-vétel vagy bérletét a legsikeresebb eredménynyel közvetiti.

Földbirtok parczellázását

saját költségén elvállalja és financirozza.

Faludi Ignácz utóda

BARNA ARTHUR

bankbizományi és ingatlan forgalmi irodája

NAGYVÁRAD, MÉSZÁROS-UTCZA 2-ik SZÁM.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával müvészikivitelben szájpadlás nélkül is készit **kitünő hirnevü**

Fogműtermében

Özv. **Dr. Deákné**

Nagyvárad. Kossuth-u. 2.

Fekete Sassal szemben

REGÉNYCSARNOK.

HELÉN.

Irta: **Schmidt Amália.** — Forditotta: **N. M.**

(Folytatás) 3

Hevesen becsapta a könyvet, eldobta magától, zajosan fölkelt s a kályhához lépett.

— Mi bajod? atyuskám! — kérdé neje — Zavartunk talán?

— Zavartunk talán? — kiálta haragosan. — Hogyan is kérdezhetsz ilyet? Lehet-e az embernek tanulni ily együgyü csacsogás mellett, mely még hozzá minden pillanatban hangosabb lesz. Nem tudjátok-e, hogy egész nap a sáfárral és a cselédséggel kell bajoskodnom, s csak esténkint olvashatok. És ha még valami okosat hallana az ember tőletek; de még odáig viszitek a dolgot, hogy mellettetek minden józan-eszü ember valóságos Isten áldásának fogja tekinteni a süketséget.

— Kedves férjem! ne beszélj ily vakmerően; kérte megijedve a báróné.

— Ha vétkezem, annak is egyedül te vagy az oka. Inkább ülök egy zsidó és egy ügyvéd között, mint két csacska asszonynyal egy asztalnál.

— Kérem, tessék ismét közénk ülni, — könyörge Helén, — egy szót sem szólunk többet.

— Most már nincs kedvem olvasni. Menj, nézz utána, kész-e a vacsora?

Helén elhagyta a szobát, melyet most a báró hosszu léptekkel méregetett. A báróné csendesen dolgozott, mig Helén visszatért és az asztalt kezdé teriteni.

Azon ügyesség, melylyel Helén dolgát végezte, ismét visszahozá a háziur jókedvét, úgy, hogy midőn a kis család, a lakályos, bár egyszerüen berendezett szobában, asztalhoz ült, az a csendes, boldog háziasság képét tükrözte vissza.

Az asztalnemü oly sima és fehér volt, a tányérok és ezüstnemü oly tényes, a poharak oly tisztán ragyogók, mindenben tisztaság és rendszeretet uralkodott.

A vacsora egyszerü volt; jó, hideg sültből, salátából, egy könnyü, élesztős tésztából, s gyümölcsből állott az. De a maga nemében minden étel kitünő volt, nemkülönben az illatos aranyszinü tajnai bor is, melyet a báró saját magának egy remek, zöld serlegbe, a hölgyeknek pedig kis üvegpoharakba töltött.

— Jer, Helén! — szólt a báró, a leányra atyai örömmel tekintve, és sokkal nyájasabban, mint különben beszélni szokott, mert heveskedő kitörései után mindig jóvá akarta tenni hibáját, — jer, Helén! ma egészen meg kell töltetned poharadat, mert valakinek egészségeért iszunk. Adja Isten, hogy Miksánk szerencsésen érkezzék haza és mi őt boldogan viszontláthassuk!

— Köszönöm, atyám! kivánságod már teljesült; — szólalt meg az ajtóban egy csengő, vidám hang, s egy fiatal ember lépett a szobába, ki egészen olyan volt, milyennek, életteljes hangja után várni lehetett. Oly vidámnak, erőteljesnek, jónak és boldognak látszott, mintha egy egész, örömmel és megelégedéssel teljes világot hozott volna magával az atyai ödél alá. E pillanatban valóban csakis boldogságot árasztott megjelenése.

— Ej mi a kő, fiúl hiszen már itt vagy! — kiáltott fel a báró, megfogta fiának vállait, megrázta, megölelte, s aztán átengedé anyjának ki egy gyöngéd »Isten hozott« al szoritotta őt kebelére.

A vidám Helén legcsendesebb volt most mindnyájok között. Midőn jegyese hozzá fordult és tuláradó örömmel, szerelemtől égő szavakkal üdvözölte, ő csak halkan mondá ki jegyese nevét. De Miksa ismerte e hangot, ismerte ama szeliden fénylő szemeknek hü tekintetét, mely oly leirhatatlanul boldog kifejezéssel nyugodott rajta és ez az egyetlen, kis szó tökéletesen elég volt boldogságára.

A báró poharat parancsolt fia számára, a báróné uj terítéket és Helén repült s gondoskodott, hogy minden meglegyen és azért mégis mindig jegyesének oldala mellett volt.

Végre megis helyreállt a csend az asztal körül, és a báróné kérdé:

De mi hoz tégedet ily korán és váratlanul körünkbe? éges Miksám!

A kérdés nem volt jól választva. A báró homloka elsötétült, és feddőleg mondá:

— Anyádnak igaza van, a szünidő kezdete előtt nem kellett volna W . . . t elhagynod; vagy talán ily rendkivül korán vette az kezdetét.

— Nem, atyám! — felelt Miksa, — most az egyszer magam csinálnom magamnak szünidőt.

— Igen sajnálom, hogy ezt kell hallanom — mondá a báró, már kissé haragosan, — ez nem ér semmit, és semmi esetre sem fog elüljáróid előtt ajánlásodra szolgálni.

— Miksának bizonyosan elégséges oka van, hogy ily korán megjött, — bátorkodott Helén megjegyezni. De az csak olaj volt a tüzre.

— Elégséges oka volt? — zólt a báró. — Igen, teszerinted! Bizonyosan holmi ostobaságokat irtatok egymásnak leveleitekben, sovárságokat, érzékenykedéseket és mit tudom én, miféle bolondságokat; arra aztán kapta magát a fiú, és mint valami tökfilkó, időnek előtte haza jött.

A báróné aggódva sóhajtott fel, Helén szemeibe könyek tolultak; mert magát illetőleg, bármennyire fel volt is fegyverkezve a báró hevessége ellen, azt nem birta elviselni, ha a báró fiát, vagy jegyese iránt való érzelmeit támadta meg.

Miksa, ki atyját legjobban szerette, de tőle legkevésbbé félt, valószinüleg mivel gyakori távollete sok surlódástól megkiméltе őt, igen komolyan mondá:

— En Heléntől sohasem kaptam levelet anélkül, hogy a viszontlátás legélénkebb vágya föl ne ébredjen bennem, és valóban nem lehetne kárhoztatni, ha valamikor e vágynak engedtem, — s az én kedves kicsikémet meglepte volna.

De én ezt sohasem tettem, mert tudom, hogy te, atyám! ennek nem örültél volna.

Most sem szivemnek ezen benső vágya, hanem egészen más indok vezetett körötökbe, bár mindazon pompás és kellemes ujságok között, melyeket nektek hozok, egy csecs, mely engem annyira boldogitana, mint az, hogy mindnyájatokat jókedvben és egészségben találjak, hogy ismét feltalálom azokat a régi, szeretett arcokat, azokat a régi, szerető szíveket.

Szavai mindnyájokhoz volt intézve, de szemei különösen Heléннek beszéltek, aki oly örömtelt, hálás tekintettel válaszolt neki, hogy maga a báró is, megindult örömmel nézett Helén ékesen szóló arcába.

(Foly. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Vitális por. A mult évben egy por került forgalomba, mely »Vitális sertés por« név alatt szerepelt. Hogy mi volt a por előnye? — nem lehet tudni, csupán a földmivelésügyi miniszternek a vármegyéhez intézett körrendeletéből lehet következtetni, hogy annak a sertés vészt lett volna hivatása megakadályozni. A miniszter azonban megállapitotta, hogy a hirhedt nevü portól ép ugy pusztulnak a sertések, mint anélkül, miért is megtiltotta a Vitális sertés pornak további árulását. A miniszter a por hirdetését is betiltotta.

A gyapotipar világhelyzete. Egy kiváló angol gyapotcég körkérdést intézett a számottevő országok gyapotiparosaihoz, az iparágak mibenállása végett. A beérkezett válaszok alapján egybeállitott eredményt a cég most közzé teszi s a következőket hozza köztudomásra: Belgiumban a gyapotipar helyzete ez idő szerint kedvezőtlen, Franciaországban pedig határozottan rossz, Svájcban a gyapotipar helyzete javulást mutat. Hollandia gyapotiparosai a helyzetet ónak mondják, Ausztria-Magyarországban javultak a viszonyok. Angliában a gyapotárak most jól el vannak foglalva, a szövők gyártmányaikat januárig terjedő időre többnyire eladták; számottevő készletek nincsenek. Németország gyapotiparának helyzete nem mondható kielégitőnek. Würtembergben, Szászországban a helyzet bizonytalan.

A gombosi uj vasuti hid. A két év óta épülő gombosi hidat november 9-én fogják átadni a forgalomnak.

A tervezett amerikai textilgyár alapitása ügyében az alapitó United Worsted Company mérnöke a legközelebbi napokban Magyarországba érkezik, hogy a gyáralapitás ügyében intézkedjék. Egyes lapoknak az a hire, hogy az alapitók megbizásából. Vörös László volt kereskedelmi miniszter Losonc városával megállapodott az iránt, hogy a gyárat ott épitik fel, a Magyar Kereskedők Lapja állitása szerint nem felel meg a valóságnak. A gyártelep helye még nincs megállapitva és tekintettel az ottani rossz viz és munkásviszonyokra Losonc városával ezidő szerint már nem is folynak tárgyalások. A körülbelül 10 millióba kerülő gyár helyéül a pozsonymegyei Szered község és Ujvidék városa van ez idő szerint kombinációba véve, amelyekkel azonban a tárgyalások még folyamatban vannak, s a kérdés müszaki felülvizsgálata előtt nem is fejeztetnek be.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

A gabona tőzsdén tegnap lanyha volt az irányzat, Készáruk 5 fillérrel olcsóbb.

Határidők zárlata:

Áprilisi buza (1912) — —	12.23
Októberi buza — — — —	12·09
Októberi rozs — — — —	10·39
Októberi zab — — — —	9·40
Májusi tengeri (1912) — —	8·71
Augusztusi tengeri — — —	7.88
Augusztusi repce — — —	14·60

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény — —	837·50
Osztrák hitelrészvény — —	640·—
Jelzálogbank — — — —	483·—
Leszámitoló és pénzváltó —	568·—
Salgótarjáni kőszén — —	674·—
Osztrák államvasut részvény —	719·—
Közuti vasut — — — —	789·—
Beocsini cement — — —	—.—

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA

A Nagyszebeni
Általános Takarékpénztár

Előnyös amortizációs kölcsönöket nyujt és konvertál házakra, földekre és épitkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágositással:

Breitenstein Frigyes,
Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.
Telefon: 1054.

Szőlő-oltványokat

szállit amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, **fajtisztaságért jótállva** legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbizhatóbbnak ismert **Kisküküllőmenti első szőlőoltvány-telep**

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**
MEDGYES, 30. sz. (Nagyküküllő-megye.)
ooo Tessék árjegyzéket kérni! ooo
Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, ennélfogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől ugy szó-, mint irásbelileg bizonyságot szerezhet magának **fenti szőlőtelep megbizhatóságáról.**

CSILLÁR

perzsa szőnyeg, rézbutor, bronz-áruk,

kávésoknak, vendéglősöknek és cukrászoknak figyelmébe ajánljuk, hogy :-:

kinaezüst tálcák, kávé és tejkannák, gyufatartók és kések,

használt, de nagyon jó állapotban olcsón eladatnak, valamint **előkelő uriszoba** berendezések, **eredeti olajfestmények,** ugyszintén többféle disztárgyak, mint

alkalmi áruk

a legelőnyösebben beszerezhetők

Budapest, Andrássy-út 35. I. em. alatt

Viszontelárusitóknak nagy engedmény!!!

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala.

25281—911 sz.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. foku iparhatóság közhirré teszi, hogy az özv. Simon Jánosné Nagy Sándor-utczai zálogkölcsön üzletében a lejárt és meg nem hosszabbitott, illetve ki nem váltott zálogtárgyak f. évi október hó 28-ik napján reggel fél 9 óra kor kezdődő nyilvános árverésen el fognak adatni.

Ezen árverésről az érdekelt elzálogositók oly figyelmeztetéssel értesittetnek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételszámai a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, valamint a zálogüzletben kifüggesztett jegyzékből meg tudhatók.

Nagyvárad, 1911. október 19.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrényi-ház.
Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyujt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamat mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindennemü bankszerü beszedésekkel (incassó) olcsó dij mellett.

Előleget nyujt értékpapirokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósit házakra és földbirtokokra. 161

Feldstrick Kálmán

kön vkötészete és dobozgyártása
Nagyvárad, Rákóczi-ut Moskovits-ház
A Széchenyi étteremmel szemben.

Készit mindennemü a szakmába vágó munkát a legegyszerübb és a legdiszesebb kivitelben.

Nagyvárad-város, Biharvármegye, Magy. kir. itélőtábla, a Nagyvárad és vidéki M. kir. Adóhivatalok, M. kir. honvédbadapródiskola és a megyei összes főszolgabirók és körjegyzők szerződéses szállitója. 231

Nagyvárad város

VILLAMOS MÜVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesitjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállitjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,
ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok
¼ lóerőtől minden nagyságban.

Telefon szám 514. Főszerelő telefonja 55. sz.

? ? ? ? ?

— . . . . . ?

— Kalapot akar venni ?

— . . . . . ?

— Inget is ?

— . . . . . ?

— Értem; nyakkendőt is!!

— . . . . . ?

— Harisnyát és sapkát is ?!

— . . . . . ?

— Hogy hol veheti meg ezeket legolcsóbban ?!

— . . . . . ?

— Ugy! Nagy választékot is akar!

Akkor menjen

Grosz és Weisz

uri-divat áruházába, **Sas-palota, Szent László-téri Passage főbejáratnál.**

? ? ? ? ?

A világhirü

Málnási borviz

a legjobb és legolcsóbb, a legelőkelőbb orvosok által ajánlott természetes savanyu ásványviz. A málnási borviz üdit, étvágyat gerjeszt és elősegiti az emésztést. Kitünő hatásu hülés és köszvénynek valamint elkerülése a járványos betegségeknek. Ezen világhirü gyógyhatásu ásványviz kaphato minden üzletben.

Főraktár: **Altmann és Társai**

bor és pálinka kereskedése Nagyvárad, Torna-u.

Telefon 1067.

Literje 24 fillér, 10 üveg megrendelésnél házhoz szállitjuk. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Részvénykicserélési felhivás!

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi bank és Központi Takarékpénztár r. t. felhivja azon tisztelt részvényeseit, kiknek birtokában **Központi Takarékpénztári részvények vannak,** hogy ezen részvényeket, szelvényivekkel együtt, kicserélés végett az Egyesült intézet Teleki-utczai fiókjánál (Teleki-u. 3.) **folyó évi október hó 10-től október hó 31-ig** beszolgáltatni sziveskedjenek.

Minden egyes Központi Takarékpénztár részvény helyett 1 Egyesült intézetbeli részvény fog kiadatni.

A kicserélés végett beadandó részvényekhez jegyzék csatolandó azon nevek felsorolásával, melyekre az uj részvényeket kiállittatni óhajtják.

Ezen részvények kicserélése, ha az uj részvények a régiekkel azonos nevekre állittatnak ki, dij- és illetékmentes, ha azonban az uj Egyesült intézetbeli részvény a régitől eltérő más névre állittatik ki, a rendes részvényátirási-dij és illeték lesz fizetendő.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részv.-társ.

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és mülakatos munkákat, vizvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Dajkovits E.

fényirodájában

Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,

villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

2—3 középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda

R.-T.-nál.

Központi fütés

alacsony nyomásu gőz és **melegviz fütések.** Szellőző berendezések. Központi melegvizkészitő telepek. Szárító telepek mindenféle czélokra. Eredeti **Meidinger-kályhák.** **Meidinger töltő, szellőző és szabályozó kályhák és kaloriferek. Folytonégő** (Dauerbrand) **kályhák.** Legolcsóbb fütés. A hideg beálltával egyszer kell befüteni **és egész télen át ég.** A szobákban kellemes meleg.

Eisler és Vértes

Meidinger-kályhák gyára

Budapest, VI. Andrássy-ut 41. sz.

EFCO

Porosz-szalon kőszéntégla

a legkiválóbb

fűtőanyag

1 óral fütés körülbelül 4 fillér

Nem porzik
Nem piszkit
Nem hagy salakot
Sulyhiány kizárva

EFCO

100 darab házhoz szállitva

5 korona.

Kizárólagos képviselet

Weisz Lajos

kereskedelmi és műszaki irodája

Szacsvay-utca 81. sz. Telefon 323.

Vidéki megrendelést pontosan eszközöl.

Eladó házhelyek és szőlőföld.

A város közepétől gyalog fél órányira fekvő Görögoldalon 800 négyszögöles házhelyek, 2—3 ezer öles szőlőnek való föld

eladó.

Értekezhetni a déli órákban

Székely Sándor,

káptalani főszámvevőnél

Csengeri-utcza 15. szám.

Bumbera István

papi- és polgári szabó

NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállitója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Szőlőoltványok!

Kiváló szép és dús gyökérzetü **szokványminőségü fásoltványok** a legjobb bor- és csemege fajokban, Ripária-Portális és Rupesztris Monticola alanyra oltva; közöttük „**Muscat Csabagyöngye**", mely fajta már julius közepén érik. Ezenkivül Ripária Port. és Rup. Monticola sima és gyökeres **alanyvesszők**; jégverés és peronospora mentes sima és gyökeres **hazai vesszők a legjutányosabb árban.** — Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az:

„Erzsébet szőlőoltványtelep"

Tulajdonos:

Schmidt Mátyás, Bogáros (Torontálm.)

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utcza 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készitését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

NIGRIN

(Fernolendt)

a legjobb cipőkrém

Mindenütt kapható!

A bécsi vadászati kiállításon arany éremmel kitüntetve

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefű-cukorkáknál!

Vásárlásoi nál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név.

1 doboz ára **60** fillér. — Mindenütt kapható.

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb KÚTSZIVATTYUJA az

„OMEGA" lánckút

mert rendkivül sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki felszerelheti.

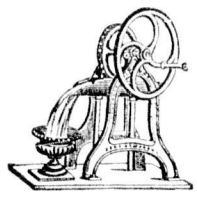

Kérjen felvilágositást ingyen és bérmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD

Budapest, VI. Gyár-utca 5. 592

Értesitjük

igen tisztelt vevő közönségünket, hogy legujabb kicsinybeni elárusitó üzletünket

Zöldfa-utca 7. sz. alatt

Dr. MUNK házban megnyitottuk.

Moskovits Farkas és Társa

cipő és csizmagyár r.-t. Zöldfa-utcai fióküzlet.

Legnagyobb választék férfi, női és gyermek czipőkben!

Egységes szabott gyári árak!

TELEFON!

Megérkezett

a nagy czipő szállitmány, az első nagyváradi selejtes czipő áruházba, ahol minden fajta czipő

igen olcsó árban kapható.

Belvárosi Takarék épület, Barcs-palota.

XXIX-ik magyar királyi

jótékonyczélú államsorsjáték.

Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznu és jótékony célokra fog fordittatni. Ezen sorsjátéknak összesen 14885 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200.000 korona készpénzben.

Továbbá:

1	főnyeremény	30.000 K	készp.
1	»	20.000 »	»
1	»	10.000 »	»
1	»	5.000 »	»
5	nyer. á 1000 K	5.000 »	»
5	» » 500 »	2.500 »	»
10	» » 250 »	2.500 »	»
20	nyer. á 200 K	4.000 K	készp.
40	» » 150 »	6.000 »	»
100	» » 100 »	10.000 »	»
200	» » 50 »	10.000 »	»
2500	» » 20 »	50.000 »	»
12000	» » 10 »	120.000 »	»
14885	nyeremény	összesen 475.000 K	készp.

Huzás visszavonhatatlanul 1911. évi deczember hó 14-én.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapesten (Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkivül kaphatók valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytőzsdében és váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld.

A magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

KÁLYHA

TÁLCZÁK

ELLENZŐK

FAKOSARAK

SZÉNTARTÓK

NAGY

VÁLASZTÉKBAN

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében N.-Várad, Rákóci-ut.

Városi raktár megnyitás!

A t. vásárló közönség szives tudomására hozzuk, hogy az ujonnan épült

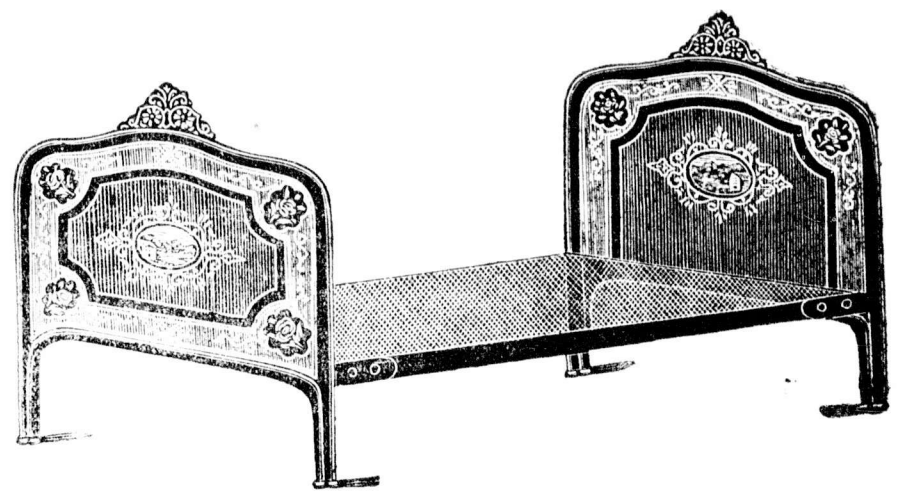

Weiszlovits - palotában

Rákóczi-ut 13-ik szám

városi

raktárunkat

foly hó **15-én megnyitjuk.**

Mindennemü *vas és rézbutorokat*, *ágybetéteket* és egyébb felszereléseket a legszebb kivitelben és legjutányosabb árakban fogjuk árusitani és állandó kiállitásunk megtekintésére a t. közönséget vásárlási kényszer nélkül is szivesen fogadjuk, hol bármi felvilágositással szivesen szolgálunk.

Kiváló tisztelettel:

Vas- és rézipar R.-T.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmülakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

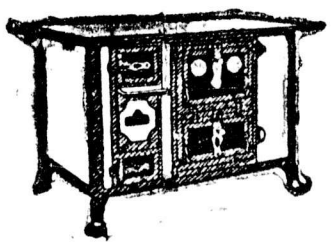

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkeritéseket a legjutányosabb áron készit.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Védjegy: „Horgony".

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszvénynél, ... osúznál** és **meghüléseknél.** .....

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a **„Horgony"** védjegygyel és a **Richter** cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: **Török József gyógyszerésznél, Budapest.**

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz",

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY" árai!

Figyeljen az árakra.

Körözspart, Lévay-palota.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomitó	88 kr.
1 » francia szájviz	25 »	1 tégely Margit crém	40 »
1 » száj szagtalanitó	50 »	1 » Diana crém	65 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »	1 drb Dianna szappan	65 »
3 » Thymol »	20 »	1 dob Lickner puder	38 »
1 » Stomatin	20 »	1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »
1 » tégely Odontin togpaszta	55 »	1 üveg amerikai petrol	50 »
1 drb Odontin betét	35 »	1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »
1 üveg Picavan	98 »	1 fekete champos	12 »
1 üveg Bay Rum	35 »	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »
1 » Jera viollette brillantin	30 »	3 drb francia ibolya szappan	50 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »	1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »
1 » folyékony brillantin	50 »	1 » » Speick szappan	28 »
1 » valódi dió olaj	15 »	1 » Windsor szappan	38 »
1 » » » » kivonat	75 »	1 tubus kaloderma	28 »
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 »	1 » Beloderma kézfinomitó	20 »
		1 üvegtégely fejerém	

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 » 50 »
1 valódi serte hajkefe	70 »
1 dublé bajuszkefe	20 »
1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 körömkefe	05 »
1 surolókefe óriási	20 »
1 surolókefe kisebb	10 »
12 drb Royal angol cipő crém	96 »
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » cipőfényesitő flanel	20 »
1 » Jurigatem Zománc	80 »
1 mtr vörös gumicső	60 »
Egynegyed Ko Brunz watta	35 »

805

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemü betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Elsőrendü női szabóság!

Tisztelettel értesitem Nagyvárad és vidéke n. é. hölgyközönségét, hogy női-divat üzletemhez

finom női szabóságot

rendeztem be, melynek vezetését **elsőrendű modern szabász** látja el.

Kiváló tisztelettel **FLEGMAN** DIVATHÁZA.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyvárad.